

COSES MIG VISTES

Llena al Patio Herreriano

URIOL BOHIGAS

Un dels esdeveniments més importants de l'any és l'exposició d'Antoni Llena al Museo de Arte Contemporáneo Español de Valladolid, un museu ubicat en la reconstrucció i ampliació ampullosa del monestir de San Benito, que llueix el nom de Patio Herreriano en homenatge a l'arquitectura del claustre, que algú ha atribuït a un traçat de Juan de Herrera i que, almenys, està en la línia de la grandiositat massissa d'El Escorial o de la mateixa catedral de Valladolid. Per completar la grandiositat, algun monàrquic adulator va situar enmig del claustre un gegant i una geganta de bronze solemnement asseguts mirant l'infinit i la transcendència patriòtica. És llàstima, perquè no marca un bon començament per al museu. I no ho dic només perquè situa en mal lloc l'homenatge a l'autoritat reial, sinó perquè l'obra és un espantall artístic fabricat per algú d'aquella família López que té tant prestigi entre els intel·lectuals progressistes de Madrid.

Aquest mal començament, però, és ben aviat superat perquè el contingut del museu és meritori, oportú i didàcticament eficaç. Tota l'Espanya central s'ha omplert aquests darrers anys de museus, biblioteques i auditoris, fets amb els diners acumulats pels desequilibris fiscals d'unes quantes autonomies i per les subvencions europees distribuïdes cap a les regions teòricament desvalgudes, encara que no les necessitin o no n'hagin planificat objectius plausibles. Això ha provocat que alguns sectors de la geografia hispànica estiguin marcats per una sèrie de monuments gairebé buits, tan buits com les carreteres sense peatge que creuen tot el territori i que són tan abundants com els

museus i els auditoris. Per això sorprèn i reconforta trobar-se amb el Patio Herreriano, que ha sabut fer una col·lecció modesta però intencionada i ben dirigida que recull amb bastant precisió la història de la plàstica espanyola contemporània des dels anys 20 fins avui. En un dels pocs museus que segueixen la tradició -avui menystinguda en moltes institucions més progressistes- d'exposar discretament obres d'art.

Una de les activitats més significatives del Patio Herreriano són les exposicions temporals. I segurament una de les més valuoses és aquesta d'Antoni Llena -del 12 de maig a l'11 de setembre-, que ha estat dirigida per Maria-Josep Balasch. Després d'una visita al veí Museo Nacional de Escultura, amb tots els Berruguetes, els Juní, els Siloe i els Mena, posats en sèrie, esperant l'acabament d'un altre nou edifici que ja està en marxa, podem comentar si la mostra de

Llena se sent molt llunyana d'aquell Barroc tremendista, o si, al contrari, subratlla el comú desfici pel drama, explicat amb una brillantor formal i colorista que sembla provenir de les alegries festives i del gest optimista. Perquè em sembla que aquesta vulguda dualitat és una de les característiques de l'obra de Llena, ara que Valladolid ens ha donat l'ocasió de veure-la globalment, en una síntesi temàtica i cronològica: el drama expli-

MONTOLÍ

cat en termes abruptes i violents però amb l'alegria visual d'una festa popular. I això ho podem veure al llarg de tota l'exposició, des de les sorprenents mostres de la línia conceptual en què l'artista s'inicià l'any 69, fins a la magnífica sèrie *Viatge d'hivern*, una joia inqüestionable de l'art contemporani, exposada de manera completa per primera vegada al pis superior del claustre herreriano. I si el record dels Berruguetes del veí Mu-

seo Nacional ens acompanya com un parent distingit, ara el traçat herreriano ens acompanya com una contradicció eficaç, com un fons brutal, sobri, exagerat per fer sobresortir unes peces de textura finíssima en les quals l'argument final és la transparència i la subtil penetració visual.

Entre l'etapa conceptual i el *Viatge d'hivern* hi ha diverses sales on s'exposen amb una cura extraordinària la major part d'episodis artístics, amb els quadres compostos amb retalls de paper i amb els muntatges de peces pobres i rudimentàries, sublimades per un encaix especial, agressiu i alhora vibrant, segons aquella alegria pessimista. Sense dubte, és la millor exposició de Llena que hem vist fins ara. I hem d'agrair que aquests museus buits i una mica excessius de la Castella vella serveixin per mostrar l'art català que no troba allotjament a les institucions catalanes.

Potser és una manera d'equilibrar amb engrunes benintencionades la balança fiscal. Però, malgrat això, no seria dolent que a Catalunya ens esforcèssim, de tant en tant, a mostrar els artistes del país, enquistant-los en la sèrie d'exposicions i testimonis més internacionals i potser menys atents a la nostra situació cultural.

• URIOL BOHIGAS, ARQUITECTE I PRESIDENT DE L'ATENEO BARCELONÉS

Campionats i olimpisme

CARLES SENTÍS

En poc més d'una setmana Barcelona ha recollit un cabàs de títols esportius. A part del Campionat de Lliga de futbol, celebrat amb tant d'esclat, s'ha de comptar el bàsquet, del mateix Barça, que s'ha endut el campionat d'Espanya i a darrera hora també el femení, obtingut a València, que enguany es veu que ens dona sort. A part d'això també s'ha de comptar l'èxit internacional de l'hoquei sobre patins en una final europea guanyada a l'equip portuguès de Porto.

Si avui visqués el baró de Coubertin -fundador dels Jocs Olímpics moderns- podria dir que Barcelona posseeix encara tots els atributs d'una ciutat olímpica. És sabut que el baró francès, que al començament dels anys 30 vingué a visitar Barcelona, en va tenir prou amb poques hores per sentenciar: "No he vist mai cap

ciutat tan olímpica com Barcelona". Aquest fet i aquesta creença feren que la nostra ciutat fos prevista per als Jocs del 1936. Desgraciadament, quan els delegats del COI arribaren per formalitzar la designació, no pogueren sortir de l'Estació de França. Un tiroteig al mateix passeig del Marquès de l'Argentera els impedí abandonar l'estació fins passada una llarga estona. N'hi hagué prou amb aquella escena -preludi de la Guerra Civil- per enretirar el projecte de l'Olimpiada barcelonina, que, com sabem, anà a raure a Berlín. Un mal moment olímpic, car Hitler embolcallà la trobada amb el seu aparell propagandístic de gran volada. Hitler no evità, però, fer el ridícul al mostrar la seva contrarietat quan l'atleta negre americà Owens guanyà la prova reina de l'atletisme, que és els 100 metres lliços. Actualment Hitler

es rebolcaria per terra al presenciar com, amb alguna excepció, els carrers de la mateixa prova olímpica estan ocupats per atletes de raça negra.

L'olimpisme de Barcelona també el palesen alguns catalans que treballen per l'adjudicació a Madrid dels Jocs del 2012. Fa pocs dies un tertulià radiofònic deia que des de Madrid no s'atacava els catalans, sinó alguns polítics catalans. Volia referir-se especialment a Carod-Rovira. Justament com a resposta a l'opinió desfavorable del líder d'ERC respecte als Jocs Olímpics de Madrid, es desplega, pels volts del darrer Nadal, una campanya contra el cava, que, certament, no representa cap polític català...

Molts poden recordar fàcilment l'ai al cor que planà, a compte d'ETA, sobre els preparatius dels Jocs barcelonins del

1992. Si hagués esclatat algun cotxe bomba haurien perillat els Jocs i s'hauria pogut repetir la trista història del 1936. ETA, que té a Barcelona el rècord de la més gran matança -Hipercor-, feu una mena de treva en aquelles dates. Ara sembla que es pot produir un acabament del terrorisme d'ETA, sense que amb això donem cap opinió sobre la seva posada en pràctica, pel nostre desconeixement de les circumstàncies. És cert que l'amenaça terrorista, avui bastant diluïda, podria pesar sobre París i Londres, on ja n'hi ha hagut alguna mostra. De Moscou no en parlem perquè per diferents raons sembla que és una candidatura d'antuvi condemnada.

Sigui com sigui, l'olimpisme barceloní també es demostra amb l'afudida actuació d'alguns catalans que treballen en favor de Madrid. Fa pocs dies Joan Antoni Samaranch (fill) deia, en unes declaracions periodístiques, que forma part d'un comitè de Madrid dedicat a la tasca de captar els Jocs del 2012.

Com a resum del que s'acaba de dir, es podria afegir que és bo que hi hagi més esportivitat en la política i menys política en l'esport.

• CARLES SENTÍS, PERIODISTA I ESCRIPTOR